

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
WIZARA YA FEDHA NA MIPANGO

DONDOO MUHIMU ZA SERA ZA KODI KATIKA HOTUBA YA BAJETI YA MWAKA 2023/24 – TOLEO LA MWANANCHI

Chochea Kasi ya Ukuaji wa Uchumi, Kuhimili na Kukabili
Athari za Mabadiliko ya Tabianchi na Kuimarisha Sekta za
Uzalishaji ili kuboresha maisha

**Twendeni tukawa
elimishe wananchi
wetu, tukawahamasishe
kwamba jambo la kulipa
kodi ni jambo letu sisi
sote.**

**Mhe. Dkt. Mwigulu Lameck Nchemba
Waziri wa Fedha**

**Ukuaji wetu wa Uchumi,
unategemea Ushiriki
wetu wananchi katika
kulipa kodi, tulipe kodi ili
maendeleo yaende kasi.**

**Dkt. Natu El-maamry Mwamba
Katibu Mkuu, Wizara ya Fedha**

1

**Kuongeza Ufanisi Katika
Usimamizi, Ukusanyaji
wa Mapato ya Serikali**

- Kuongeza kima cha usajili kwenye mfumo wa Kodi ya Ongezeko la Thamani kutoka shilingi milioni 100 hadi shilingi milioni 200

Lengo ni kuongeza ufanisi katika usimamizi wa Kodi ya Ongezeko la Thamani na kuchochea ulipaji kodi wa hiari.

- Kuongeza kiwango cha asilimia 10 ya mfumuko wa bei kwenye bidhaa zisizo za petroli, na asilimia 20 ya mfumuko wa bei kwenye bidhaa za bia na tumbaku

Lengo ni kuakisi mfumuko wa bei.

- Kutoza Ushuru wa bidhaa kwa kiwango cha asilimia 5 kwenye magari yenye uwezo wa injini wa kati ya 1000cc - 2000cc na asilimia 10 kwa magari yenye uwezo wa injini zaidi ya 2000cc yaliyotokana na ukuaji wa teknolojia

Lengo ni kuweka usawa katika utozaji ushuru wa bidhaa.

- Kuondoa takwa la kutoza Kodi ya Zuo kwenye pango kwa wapangaji wa nyumba binafsi wasiofanya biashara

Lengo ni kuwaondolea adha wapangaji kulipa kodi kwa niaba ya mwenye nyumba.

- Kutoza Ushuru wa bidhaa kwa kiwango cha asilimia 10 kwenye magari ya abiria yanayoingizwa nchini yanayozidi umri wa miaka mitano yaliyotokana na ukuaji wa teknolojia

Lengo ni kuweka usawa katika utozaji ushuru wa bidhaa.

- Kutoza Ushuru wa Bidhaa kwa kiwango cha shilingi 80 kwa lita kwenye mafuta ya petroli na mafuta yanayopatikana kutokana na madini ya bituminous

Lengo ni kuweka usawa katika utozaji ushuru wa bidhaa.

- ▶ Kutoza Ushuru wa Bidhaa kwa kiwango cha asilimia 30 kwenye sigara zinazovutwa kwa kutumia bomba la maji, sigara za kielektroniki, shisha na bidhaa za aina hiyo zinazotumia mbadala wa tumbaku

Lengo ni kuweka usawa katika utozaji ushuru wa bidhaa.

- ▶ Kuhamisha jukumu la kukusanya ushuru wa mabango kutoka TRA kwenda Ofisi ya Rais - TAMISEMI

Lengo ni kuongeza ufanisi wa ukusanyaji wa ushuru huo.

- ▶ Kuunganisha ukusanyaji wa Kodi ya Majengo na Tozo ya Ardhi ili ziweze kulipwa kupitia control number moja.

Lengo ni kuondoa kero kwa walipa kodi na kuongeza tija katika ukusanyaji wa kodi hizo;

- ▶ Kupunguza kiwango cha tozo ya mabango yasiyowaka kutoka shilingi 10,000 hadi shilingi 7,000 na mabango yanayowaka kutoka shilingi 13,000 hadi shilingi 10,000. Aidha mabango yanayoonyesha jina la biashara mahali biashara ilipo hayatatozwa tozo hii

Lengo ni kuleta unafuu kwenye matangazo ya biashara.

- ▶ Kuongeza viwango vya kodi ya Majengo kwa mwaka kutoka shilingi 12,000 hadi shilingi 18,000 kwenye majengo yasiyo ya ghorofa na kutoka shilingi 60,000 kwenda shilingi 90,000 kwa kila sakafu ya ghorofa

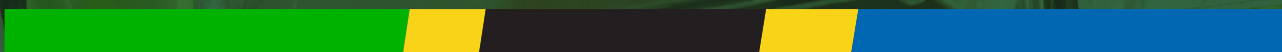
Lengo ni kuakisi kodi na thamani halisi za majengo.

- ▶ Kupunguza Ushuru wa Forodha kutoka kiwango cha asilimia 50 hadi asilimia 35 kwa mwaka mmoja kwenye vitenge

Lengo ni kutoa unafuu kwenye uagizaji wa vitenge ili kulinda walaji.

2

Mapendekezo mahsusi ya sera za kodi kwa ajili ya Kuchochea shughuli za kiuchumi

Sekta ya Kilimo

- Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye malighafi za kutengeneza viuatilifu vya mimea na vya mifugo

Lengo ni kuwapa unafuu wazalishaji wa viuatilifu vya mimea na mifugo nchini.

- Kutoza Kodi ya Ongezeko la Thamani kwa kiwango cha asilimia 0 kwenye mbolea inayozalishwa ndani ya nchi kwa kipindi cha mwaka mmoja

Lengo ni kuleta unafuu kwa wakulima na walaji.

- Kutoza ushuru wa forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye vifuniko vya chupa za mvinyo

Lengo ni kuwapunguzia gharama wazalishaji wa mvinyo.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 10 badala ya asilimia 0 kwa mwaka mmoja kwenye unga wa kakao unaoingizwa kutoka nje.

Lengo ni kuhamasisha kilimo cha zao la kakao nchini.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye vifungashio vya mbegu

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa mbegu hapa nchini

- Kutoza ushuru wa forodha kwa kiwango cha asilimia 0 kwa mwaka mmoja kwenye vifungashio vya kuhifadhia kahawa

Lengo ni kuongeza thamani kwenye zao la kahawa na kutoa unafuu wa gharama kwenye viwanda vinavyosaga kahawa hapa nchini

- Kutoza ushuru wa forodha kwa kiwango cha asilimia 0 kwa mwaka mmoja kwenye vifungashio vya kuhifadhia korosho

Lengo ni kuongeza thamani kwenye zao la korosho na kuvipa unafuu wa gharama viwanda vinavyochakata korosho hapa nchini.

- Kutoza ushuru wa forodha kwa kiwango cha asilimia 0 kwa mwaka mmoja kwenye vifungashio vya kuhifadhia pamba

Lengo ni kuvutia uwekezaji ili kuongeza thamani ya zao la pamba nchini.

- Kusamehe VAT kwenye mafuta ya kula yanayozalishwa ndani ya nchi kwa kutumia mbegu zinazozalishwa nchini kwa muda wa mwaka mmoja

Lengo ni kuendeleza unafuu wa bei ya mafuta iliyopanda kutokana na mdororo wa uchumi na kulinda viwanda vya ndani.

- Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 35 badala ya asilimia 25 kwenye bidhaa za mbogamboga na matunda kwa mwaka mmoja

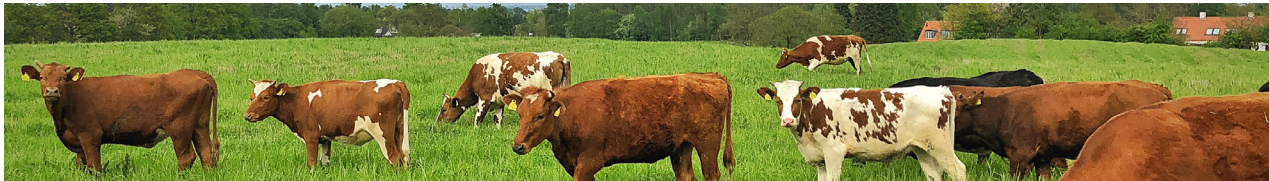
Lengo ni kulinda wazalishaji wa bidhaa za mbogamboga na matunda hapa nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 10 kwa mwaka mmoja badala ya asilimia 0 kwenye mafuta ghafi ya soya, karanga, nazi, mnyonyo na mahindi

Lengo ni kulinda na kuhamasisha uzalishaji wa mbegu za mafuta ya kula nchini.

Sekta ya Mifugo

- Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye malighafi za kutengeneza viutilifu vya vya mifugo (acaricides)

Lengo ni kuwapa unafuu wazalishaji wa viutilifu vya mifugo nchini.

- Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye hema za chuma zitakazoagizwa na kutumiwa na wafugaji wa kuku

Lengo ni kutoa unafuu kwenye sekta ya mifugo, kuvutia uwekezaji na kuongeza ajira.

- Kusamehe tozo ya asilimia 80 kwenye ngozi ghafi zinazosafirishwa na wawekezaji waliopo kwenye Mamlaka ya Ukanda Maalum wa Uwekezaji nchini kwenda nje ya nchi

Lengo ni kuongeza masoko ya ngozi ghafi.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye vifungashio vinavyotumiwa na wazalishaji wa maziwa kwa joto la juu yanayodumu kwa muda mrefu

Lengo kutoa unafuu kwa wazalishaji wa maziwa hapa nchini.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa asilimia 0 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye mikebe ya kubebea maziwa

Lengo ni kutoa unafuu wa vifungashio vya kuhifadhia maziwa ili kuwalinda walaji nchini;

Sekta ya Utalii

- Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye uuzaji na ukodishaji wa ndege, injini za ndege, vifaa vyake vinavyouzwa nchini na matengenezo kinga ya ndege (Aircraft maintenance)

Lengo ni kuweka unafuu kwa usafiri wa anga na kuvutia utalii Zaidi.

- Kufuta ada ya kupanga na kurudia kupanga huduma za malazi zilizo nje na ndani ya maeneo ya hifadhi

Lengo ni kuvutia uwekezaji katika huduma za malazi;

- Kupunguza Ada ya Leseni ya Utalii kwa huduma za malazi ambazo hazijakaguliwa na kupangwa katika viwango vya ubora nje ya maeneo ya hifadhi kutoka dola za kimarekani 1,000 hadi 300; huduma za malazi zinazopatikana katika makazi ya mtoa huduma kutoka dola za Kimarekani 400 hadi 100; na hosteli kutoka dola za kimarekani 400 hadi 200

Lengo ni kupunguza gharama za uendeshaji na kuvutia uwekezaji kwenye Sekta ya Utalii.

- Kupunguza viwango vya Ada ya leseni ya biashara ya utalii katika huduma za malazi zinazomilikiwa na Watanzania kutoka dola za kimarekani 2,500 hadi 1,500 kwa hoteli za nyota tano; dola za kimarekani 2,000 hadi 1,000 kwa hotel za nyota nne; dola za kimarekani 1,500 hadi 500 kwa hotel za nyota tatu; dola za kimarekani 1,300 hadi 300 kwa hoteli za nyota mbili; na kutoka dola za kimarekani 1,000 hadi 200 kwa hoteli za nyota 1

Lengo ni kuvutia uwekezaji katika huduma za malazi.

Sekta ya Madini

- ▶ Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye madini ya thamani, madini ya vito na madini mengine ya thamani yanayouzwa katika masoko ya madini na vituo vya ununuzi wa madini au vituo vya kusafishia dhahabu vilivyopo nchini

Lengo ni kuchochea uuzaji wa madini katika masoko na vituo hivyo.

- ▶ Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Mtaji kwenye ubadilishaji wa muundo wa ndani wa Kampuni unaofanywa kwa kuzingatia matakwa ya Mikataba ya Msingi iliyosainiwa baina ya Serikali na wawekezaji

Lengo ni kuharakisha utekelezaji wa Miradi ya Ubia.

- ▶ Kutoza Kodi ya Mapato kwa kiwango cha asilimia 2 kwenye malipo ya wachimbaji wadogo wa madini badala ya utaratibu wa awali wa ukadiriwaji

Lengo ni kuondoa kero kwa wachimbaji wadogo wa madini;

- ▶ Kutoa msamaha kwa vituo vya kusafishia madini wa kulipa ada ya ukaguzi ya asilimia 1

Lengo ni kuchochea kasi ya ukuaji wa sekta ndogo ya usafishaji madini nchini.

Sekta ya Viwanda na Biashara

Kuvutia Uwekezaji na Kuchochea Maendeleo ya Viwanda

- Kuruhusu ahirisho la kutoza Kodi ya Ongezeko la Thamani kwa bidhaa za mtaji zinazozalishwa ndani ya nchi

Lengo ni kuvutia uwekezaji ndani ya nchi na kuhakikisha viwanda vinapata bidhaa za mtaji kwa bei nafuu.

- Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye malighafi za kutengeneza vifungashio vya madawa

Lengo ni kuwapa unafuu wazalishaji wa vifungashio vya madawa nchini.

- Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye polypropylene moulds

Lengo ni kuwapa unafuu wazalishaji wa dawa nchini na kulinda viwanda vya ndani.

- Kutoza Kodi ya Ongezeko la Thamani kwa kiwango cha asilimia 0 kwenye bidhaa za nguo zinazotengenezwa kwa kutumia pamba inayolimwa nchini kwa kipindi cha mwaka¹

Lengo ni kuleta unafuu kwa wakulima wa pamba na viwanda vinavyotengeneza nguo nchini.

- Kusamehe kodi ya mapato kwenye miamala ya utoaji wa hisa mpya na uhamishaji miliki ya kampuni unaofanyika ndani ya nchi

Lengo ni kuvutia uwekezaji nchini,

- Kupunguza Ushuru wa Bidhaa kutoka shilingi 4,386 kwa lita hadi shilingi 2,466.45 kwa lita kwenye vinywaji vikali (Ready to Drink) vinavyozalishwa nchini

Lengo ni kulinda viwanda vya ndani na kuvifanya viwe shindani.

- **Kuongeza Ushuru wa bidhaa kutoka shilingi 589.05 kwa lita hadi shilingi 600 kwa lita kwenye vinywaji vya kuongeza nguvu vinazolingizwa kutoka nje ya nchi**

Lengo ni kulinda viwanda vya ndani.

- **Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 25 badala ya asilimia 10 kwenye karatasi za kutolea risiti za kielektroniki kwa mwaka mmoja.**

Lengo ni kulinda viwanda vya ndani vinavyozalisha bidhaa hii.

- **Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 25 au dola za Marekani 0.25 kwa kila mita moja kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa badala ya asilimia 25 pekee kwa mwaka mmoja kwenye vitambaa vya pamba**

Lengo ni kuchochea uzalishaji wa vitambaa kwa kutumia pamba inayozalishwa hapa nchini.

- **Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 35 au dola za Marekani 2.0 kwa kila mita moja ya mraba kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa badala ya asilimia 35 pekee kwa mwaka mmoja kwenye marumaru**

Lengo ni kulinda viwanda vya ndani vinavyozalisha marumaru.

- **Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 25 badala ya asilimia 10 kwenye kamba zina-zotengenezwa kwa nyuzi zenye asili ya plastiki**

Lengo ni kulinda viwanda vinavyozalisha bidhaa mbadala hapa nchini.

- **Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 35 au dola za Marekani 350 kwa kila tani moja ya ujazo kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa badala ya asilimia 35 pekee kwa mwaka mmoja kwenye misumari**

Lengo ni kulinda viwanda vinavyozalisha bidhaa hizo nchini

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa asilimia 0 badala ya asilimia 25 au 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kuzalisha bidhaa mtaji zinazotumika viwandani

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa bidhaa mtaji hapa nchini na kuchochea uwekezaji.

- Kutoza ushuru wa Forodha kwa asilimia 0 badala ya asilimia 25 au dola za Marekani 200 kwa kila tani moja ya ujazo kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa kwenye malighafi za kutengeneza bidhaa za waya za chuma

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa bidhaa za waya za chuma.

- Kutoza ushuru wa Forodha kwa asilimia 0 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi aina ya base oil inayotumika kutengeneza vilainishi

Lengo la hatua hii ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa vilainishi.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa asilimia 0 badala ya asilimia 10 au asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza wiring harnesses za vyombo vya moto

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji na kuchochea uwekezaji.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa asilimia 0 badala ya asilimia 35, asilimia 25 au asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza rejeta za vyombo vya moto

Lengo ni kutoa unafuu na kuchochea uwekezaji katika uzalishaji wa rejeta za vyombo vya moto.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 35 badala ya asilimia 10 au 25 kwenye viatu, nafaka na mbogamboga kama vile matango na Macadamia, Wanyama hai

Lengo ni kulinda wazalishaji wa bidhaa hizo nchini.

- Kupunguza Ushuru wa Forodha kutoka kiwango cha asilimia 100 au dola za Marekani 460 kwa kila tani moja ya ujazo kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa kwa mwaka mmoja hadi kiwango cha asilimia 35 kwa mwaka kwenye sukari ya matumizi ya kawaida inayoagizwa kutoka nje ya nchi kwa vibali maalum

Lengo ni kuziba pengo la uzalishaji hapa nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 25 badala ya asilimia 0 au asilimia 10 kwenye waya za chuma

Lengo ni kuweka usawa wa utozaji na kutoa unafuu kwenye viwanda vinavyotumia malighafi hii.

- Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 10 au dola za Marekani 125 kwa kila tani moja ya ujazo kwenye bidhaa za chuma kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa badala ya ushuru wa asilimia 10 pekee kwa mwaka mmoja

Lengo ni ni kulinda viwanda vya ndani vinavyozalisha bidhaa hizo

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 10 au dola za Marekani 250 kwa kila tani moja ya ujazo za mabati badala ya ushuru wa asilimia 10 pekee kwa mwaka mmoja

Lengo la hatua hii ni kulinda viwanda vya ndani.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 25 au dola za Marekani 250 badala ya kiwango cha asilimia 25 au dola za Marekani 200 kwa kila tani moja ya ujazo kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa kwenye bidhaa za chuma kwa mwaka mmoja

Lengo ni kulinda viwanda vinavyozalisha nondo hapa nchini na kuongeza ajira.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 25 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja

Lengo ni kulinda viwanda vinavyozalisha karatasi hizo hapa nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye bidhaa ya “Printed Aluminium Barrier Laminates” (ABL) ambayo ni malighafi ya kutengeneza vifungashio vya dawa ya meno

Lengo ni kutoa unafuu wa gharama kwa viwanda vinavyozalisha dawa ya meno nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi ya kutengeneza sabuni ijulikanayo kama RBD Palm Stearin

Lengo ni kutoa unafuu kwa viwanda vya kuzalisha sabuni nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 25 au dola za Marekani 1.35 kwa kila kilo moja ya viberiti kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa badala ya asilimia 25 pekee kwa mwaka mmoja

Lengo la hatua hii ni kulinda viwanda vinavyozalisha viberiti nchini

- Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 60 badala ya asilimia 35 kwa mwaka mmoja kwenye maji ya kunywa

Lengo ni kulinda viwanda vinavyozalisha maji ya kunywa nchini.

- Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 10 badala ya asilimia 0 kwenye Gypsum Powder kwa mwaka mmoja

Lengo ni kulinda wazalishaji wa Gypsum Powder nchini;

- Kutoza ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 25 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye matairi mapya ya pikipiki

Lengo ni kuhamasisha uzalishaji wa matairi hayo nchini.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza sabuni

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa sabuni za unga na maji nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 au asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kuchakata ngozi

Lengo ni kutoa unafuu kwa wachakataji wa ngozi nchini.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 au asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza mbolea

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa mbolea nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango asilimia 0 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye vifungashio vya tumbaku

Lengo ni kutoa unafuu kwa wachakataji wa tumbaku nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye vifungashio vya chai

Lengo ni kutoa unafuu kwa wachakataji wa chai nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 10 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwa waunganishaji wa pikipiki za matairi matatu bila kujumuisha fremu ili ziweze kutengenezwa na kuunganishwa hapa nchini

Lengo ni kutoa unafuu kwa waunganishaji wa pikipiki hizo nchini;

- ▶ Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 au asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza mabomba ya plastiki

Lengo ni kutoa unafuu kwa watengenezaji wa mabomba nchini na kuwezesha ujenzi wa miundombinu ya maji;

- ▶ Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 10 badala ya asilimia 100 au dola za Marekani 460 kwa kila tani moja ya ujazo kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa kwenye sukari ya matumizi ya viwandani

Lengo ni kuwezesha na kutoa unafuu kwenye viwanda vinavyotumia bidhaa hii kama malighafi;

- ▶ Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 10 au dola za Marekani 125 kwa kila tani moja kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa kwenye bidhaa za chuma na mabati kwa mwaka mmoja badala ya ushuru wa asilimia 10 pekee

Lengo ni kulinda viwanda vya ndani .

- ▶ Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 35 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye taulo za Watoto

Lengo ni kulinda viwanda vinavyozalisha bidhaa hii nchini.

- ▶ Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 25 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye nyuzi za pamba

Lengo ni kulinda viwanda vinavyozalisha bidhaa hiyo na kuongeza thamani ya zao la pamba nchini;

- ▶ Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza viongeza ladha kwenye vyakula na vinywaji

Lengo ni kutoa unafuu kwa watengenezaji wa bidhaa hizo nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 au asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye karatasi zinazotumika kama malighafi ya kutengeneza vifungashio aina ya maboksi

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa vifungashio hivyo hapa nchini.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza vioo vizito

Lengo ni kutoa unafuu kwa watengenezaji wa vioo hivyo nchini;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 10 badala ya asilimia 35 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza sabuni

Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa sabuni nchini, kuongeza ajira na mapato ya Serikali;

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 au asilimia 10 kwa mwaka mmoja kwenye malighafi za kutengeneza nyaya za umeme

Lengo ni kutoa unafuu kwa watengenezaji wa nyaya hizo na kuvutia uwekezaji nchini.

- Kutoza Ushuru wa Forodha wa asilimia 25 au dola za Marekani 500 kwa kila tani moja ya ujazo kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa badala ya asilimia 35 kwa mwaka mmoja kwenye mafuta ya kula yaliyochakatwa kwa kiwango cha mwisho

Lengo ni kulinda viwanda na kuhamasisha uchakataji wa mbegu na mafuta ghafi yaliyoingizwa nchini ili kuongeza thamani ya bidhaa, kukuza ajira, pamoja na kuongeza mapato ya Serikali;

- Kufuta ada ya ukaguzi ya shilingi 200,000 ya Ufungaji wa Gesi kwa kila kituo

Lengo ni kuchochea mazingira wezeshi ya biashara nchini.

Sekta ya Michezo

- Kutoza Ushuru wa bidhaa kwa kiwango cha asilimia 20 kwenye mashine za Kamari zinazolingizwa kutoka nje ya nchi na zinazozalishwa nchini

Lengo ni kuongeza mapato ya Serikali.

- Kuongeza tozo ya michezo ya kubahatisha kutoka shilingi 10,000 hadi Shilingi 30,000 kwa kila mashine ya Sloti kwenye maeneo ya baa

Lengo ni kuongeza mapato ya Serikali.

- Kupunguza kiwango cha kodi kutoka asilimia 25 hadi asilimia 18 kwenye mapato ghafi ya michezo ya kubahatisha kwenye maeneo ya uendeshaji wa Mashine Arobaini za Sloti

Lengo ni kuleta usawa katika utozaji kodi katika michezo ya kubahatisha inayoshabiana.

Sekta ya Afya

- Kusamehe Kodi ya Mapato kwenye mapato yanayotokana na uwekezaji unaofanywa na Mfuko wa Kitaifa wa Bima ya Afya (NHIF) kwenye amana, hati fungani za muda mfupi pamoja na gawio linalotokana na hisa

Lengo ni kufanikisha utoaji huduma za matibabu kwa wanachama wastaafu na wenza wao baada ya kustaafu.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 au asilimia 10 kwenye malighafi zinazotumika kuzalisha vifaa maalum vinavyotumika katika kupambana na ugonjwa wa homa kali ya mapafu (UVIKO-19)-

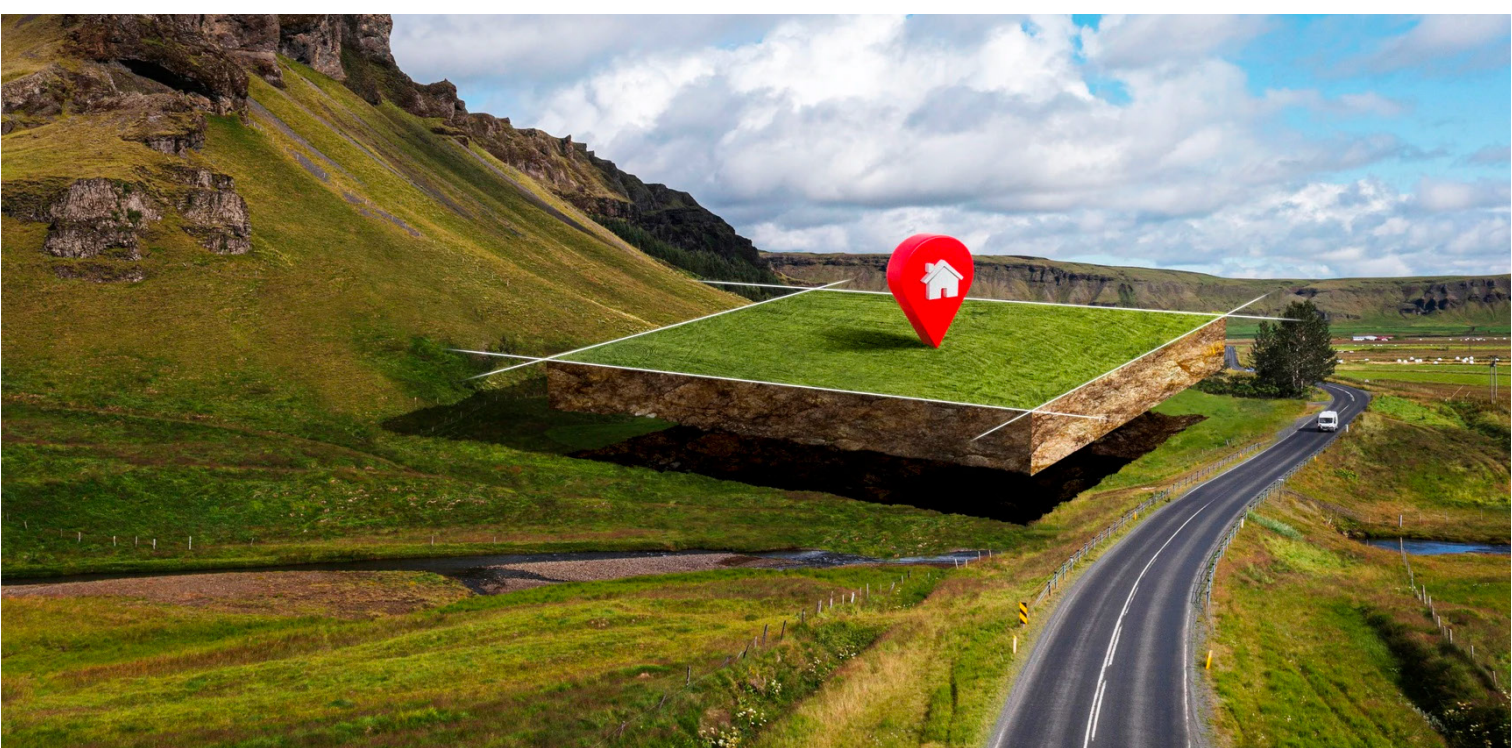
Lengo ni kutoa unafuu kwa wazalishaji wa vifaa hivyo ili kuongeza kasi katika kupambana na ugonjwa huo.

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 10 au asilimia 25 kwenye malighafi za kutengeneza taulo za watoto

Lengo ni kutoa unafuu wa gharama za uzalishaji.

Sekta ya Ardhi

- Kupunguza Kodi ya Ongezeko la Mtaji kwenye faida kutoka asilimia 10 hadi 3 ya thamani ya mauzo au thamani ya ardhi au jengo iliyothaminihwa, kwa walipakodi wasiotunza kumbukumbu za gharama.

Lengo ni kuweka utaratibu rahisi wa ukokotoaji wa kodi kwa mauzo ya mali mtaji na kurahisisha uhamishaji miliki;

- Kupunguza tozo ya Malipo ya mbele kutoka asilimia 0.5 ya thamani ya ardhi hadi asilimia 0.25; ada ya hati miliki kutoka shilingi 50,000 kwa hati hadi shilingi 25,000 kwa hati; ada ya usajili wa hati kutoka shilingi 8,000 hadi shilingi 4,000; ada ya maombi ya hati kutoka shilingi 20,000 hadi shilingi 5,000; na kufuta ada ya mpango wa upimaji ambayo ilikua inatozwa shilingi 20,000

Lengo ni kupunguza gharama za upangaji, urasimishaji na umilikishaji wa ardhi nchini.

Sekta ndogo ya Nyumba (Housing)

Kusamehe Kodi ya Ongezeko la Thamani kwenye nyumba zinazouzwa na wajenzi wa nyumba za kibiashara zenye gharama nafuu isiyozidi shilingi milioni 50

Lengo ni kutoa unafuu kwa wanunuaji wa nyumba hizo na kuboresha maisha ya Watanzania;

Sekta ya Uchukuzi

- Kukadiria kodi ya mapato kwa wasafirishaji wa abiria na mizigo kwa kutumia viwango elekezi vya kodi kwa kila gari kwa walipakodi binafsi ambao hawana wajibu wa kisheria wa kuwasilisha ritani za kodi

Lengo ni kurahisisha ulipaji kodi kulingana na viwango elekezi kwa kila gari

- Kutoza Ushuru wa Forodha kwa kiwango cha asilimia 0 badala ya asilimia 25 kwa mwaka mmoja kwenye mabasi ya abiria yanayoin-gizwa nchini kwa ajili ya mradi wa mabasi yaendayo haraka

Lengo nikipunguza gharama za uingizaji wa mabasi hayo ili kurahisisha huduma ya usafiri kwa wananchi

Sekta ya Mazingira

- Kutoza Kodi ya Mapato kwa kiwango cha asilimia 10 kwenye malipo yatokanayo na uuzaji wa hewa ukaa

Lengo ni kuleta usawa wa ulipaji kodi.

- Kutoza Ushuru wa Bidhaa kwa kiwango cha Shilingi 20 kwa kila kilo moja ya Saruji inayotoka nje ya nchi na inayozalishwa ndani ya nchi

Lengo ni kuongeza mapato ya Serikali na kupata fedha za fidia ya athari hasi kwenye mazingira

Sekta ya Nishati

Kusamehe Ushuru wa Bidhaa unaotozwa kwa mujibu wa uwezo wa injini kwenye magari yanayotumia nishati ya umeme pekee pamoja na magari yanayotumia Nishati ya Gesi Asilia (CNG) pekee

Lengo ni kuhamasisha matumizi ya nishati ya umeme na gesi asilia nchini.

Kusamehe VAT kwenye vifaa vinavyotumika katika kubadilisha magari kutoka kutumia petroli hadi kutumia nishati ya gesi asilia - CNG

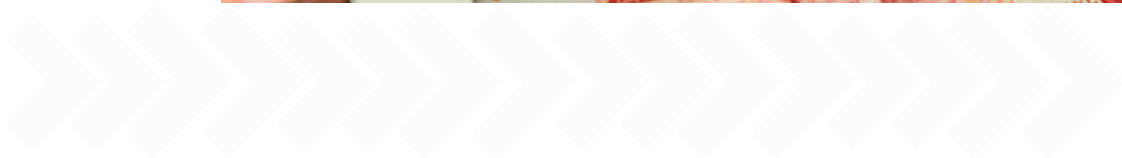
Lengo ni kuhamasisha matumizi ya umeme na gesi asilia nchini na hivyo kuokoa fedha za kigeni zinazotumika kuagiza nishati nishat ya mafuta kutoka nje

Sekta ya Fedha

Kufuta tozo ya miamala kwenye kila muamala wa kutuma na kupokea pesa kwa njia ya kielektroniki na kubadili viwango vya tozo kwenye miamala ya kutoa (withdraw) kwa kiwango cha asilimia 50.

Lengo ni kuchochea ufanyaji wa malipo kwa njia za kielektroniki.

Sekta ya Mawasiliano

- ▶ Kufuta tozo kwa siku kwa kila laini ya simu kulingana na uwezo wa kuongeza salio kwa watumiaji

Lengo ni kuchochea matumizi ya kielektroniki katika miamala mbalimbali.

- ▶ Kupunguza ada ya awali za usimikaji wa nyaya za mawasiliano kutoka dola za Kimarekani 1,000 kwa Kilomita hadi dola za Kimarekani 200 kwa kilomita; na ada ya mwaka kwa kutoka dola za Kimarekani 1,000 kwa kilomita hadi dola za Kimarekani 100 kwa kilomita

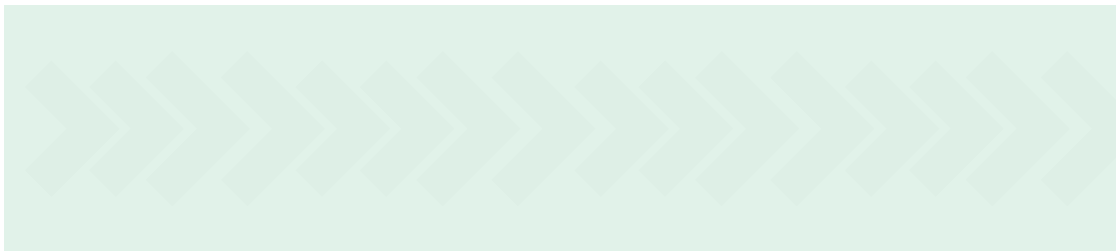
Lengo ni kufanikisha malengo ya kusambaza miundombinu ya mawasiliano na kuwezesha upatikanaji wa huduma za mawasiliano zilizo bora;

Sekta ya Elimu

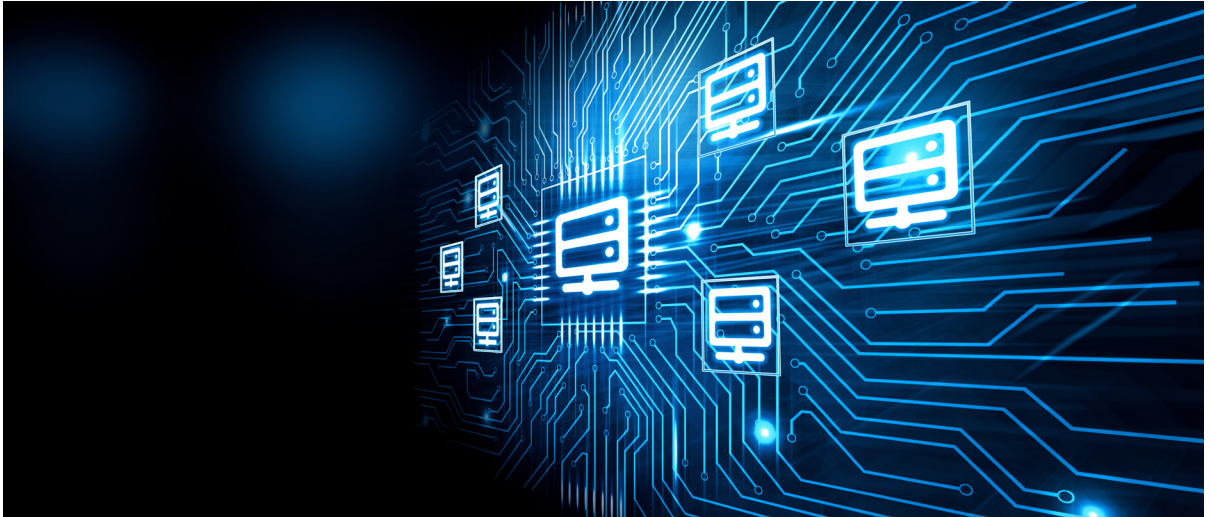

Kupunguza kiwango cha tozo ya Ufundi Stadi kutoka asilimia 4 hadi asilimia 3.5

Lengo ni kuwapunguzia waajiri gharama za uendeshaji wa shughuli zao.

HATUA ZA KIUTAWALA ILI KUBORESHA MAZINGIRA YA UWEKEZAJI NA UFANYAJI BIASHARA NCHINI

- 1** Serikali inaendelea kusimamia ujenzi wa Mfumo wa Dirisha Moja la Kutoa Huduma kwa Wawekezaji kwa Njia ya Kielektroniki ([Tanzania Electronic Investment Single Window - TelW](#)). Mfumo huo unatarajiwa kuunganisha pamoja taasisi zinazohusika na kuwezesha uwekezaji ambazo ni Mamlaka ya Vitambulisho vya Taifa (NIDA); Idara ya Uhamiaji, Ofisi ya Waziri Mkuu - Kazi, Vijana, Ajira na Wenye Ulemavu; Wizara ya Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi; Wakala wa Usajili wa Biashara na Leseni (BRELA); Mamlaka ya Mapato Tanzania (TRA); Kituo cha Uwekezaji Tanzania (TIC); Shirika la Viwango Tanzania (TBS); Mamlaka ya Dawa na Vifaa Tiba (TMDA); Baraza la Taifa la Mazingira (NEMC); Shirika la Umeme Tanzania (TANESCO); na Wakala wa Usalama na Afya Mahali pa Kazi (OSHA)
- 2** Kukamilisha uanzishwaji wa ofisi huru ya Tax Ombudsman ambayo imeanza majukumu yake Februari 2023 ya kutatua migogoro na kuhakikisha haki inatendeka baina ya walipakodi na Mamlaka ya Mapato Tanzania.

3

Kuanzisha matumizi ya mfumo wa pamoja wa ukusanyaji wa ada, tozo na adhabu za taasisi za udhibiti (Single Window Payment System)

4

Taasisi za udhibiti kuweka utaratibu mzuri wa ukaguzi ambao hautasababisha usumbufu kwa wafanyabiashara bila kuathiri majukumu ya msingi ya taasisi hizo.

5

Marufuku kwa taasisi yoyote ya Serikali kufunga biashara, ofisi ama maeneo yoyote ya uzalishaji kwa kigezo cha kukiuka taratibu mbalimbali.

6

Kuanzisha utaratibu utakaoweza waagizaji wa mizigo wenye mapingamizi ya kodi iliyokadiriwa kuweza kugomboa mizigo hiyo baada ya kulipa kodi isiyobishaniwa,

7

Kuanzisha utaratibu wa kurekebisha viwango vya Ushuru wa Bidhaa kila baada miaka mitatu (3) kuanzia mwaka wa fedha 2023/24.

8

Kushusha kiwango cha sasa cha adhabu inayotozwa kwa makosa ya kutotoa risiti au kutotumia mashine za kielektroniki (EFD) kinachoanzia shilingi 4,500,000) hadi shilingi 3,000,000. Vilevile, kushusha kiwango cha adhabu inayotozwa kwa makosa ya kutodai risiti au kutotoa taarifa ya makosa ya kutotoa risiti shilingi 30,000) hadi shilingi 1,500,000) kwenda asilimia 20 ya thamani ya kodi iliyokwepwa au shilingi 30,000 kutegemea kiwango kitakachokuwa kikubwa.

**IMETAYARISHWA NA
IDARA YA UCHAMBUZI WA SERA
WIZARA YA FEDHA
MJI WA SERIKALI - MTUMBA
MTAA WA HAZINA
S.L.P 2802, 40468 DODOMA
TANZANIA**